

1. Bereishit 6:16

צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתִּבָּה וְאֶל־אֹמֶה תַּכְלִינָה מִלְּמַעְלָה וּפְתַח הַתִּבָּה בְּצִדָּהּ תַּשִּׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם וְשְׁלִישִׁים תַּעֲשֶׂהּ:

You shall make a *tzohar* for the boat, and to an *amah* you shall make the boat terminate above, and you shall place the entrance of the boat in its edge. Lower, second and third levels you shall make it.

Who needs a three-story boat?

2. Midrash, Bereishit Rabbah 31:14b

"תחתיים שניים ושלישים תעשה"

- תחתיים לזבלים, שניים לו ולבניו ולטהורים, והעליונים לטמאים.
- ויש מחליפין: תחתיים לטמאים, שניים לו ולבניו ולטהורים, והעליונים לזבלים. כיצד היה עושה? אלא כמין קטרקטין היה לו, פוססן מן הצד.

"Lower, second and third levels you shall make it"

- Lower for refuse; second for him, his children and kosher animals; upper for non-kosher animals.
- And some switch it: Lower for non-kosher animals; second for him, his children and kosher animals; upper for refuse. How did he do it? He had a type of cataract, shunting it from the side.

3. Talmud, Sanhedrin 108b

תחתים שנים ושלישים תעשה, תנא: תחתיים לזבל, אמצעיים לבהמה, עליונים לאדם.

"Lower, second and third levels you shall make it." We have learned: Lower for refuse, middle for animals, upper for people.

4. Talmud, Sanhedrin 37a

שררך - זו סנהדרין, למה נקרא שמה שררך - שהיא יושבת בטיבורו של עולם.

'Your navel (Shir haShirim 7:3)' is the Sanhedrin; it is called 'navel' because it sits at the navel of the world.

5. Rabbi Saadia Gaon, HaEmunot v'haDeiot 4

המנהג והבניה, משימים כל דבר נכבד, באמצע הדברים אשר אינם נכבדים כמוהו. ונתחיל מהקטן שבדברים ונאמר: כי הגרגיר ממוצע בתוך כל העליון, והוא שהגרגיר יותר נכבד מהם, כי צמח הצמח ותכונתו ממנו... וכן חלמון הביצה היא הממוצע בה, כי ממנה יהיה האפרוח. וכן לב האדם הוא ממוצע בתוך חזהו, מפני שהוא משכן הנפש והחום הטבעי... וכאשר ראינו הדבר הזה נוהג ברוב הדברים, וראיתי הארץ באמצע השמים, והגלגלים סובבים אותה מכל צדדיה; התקיים אצלנו, כי המכוון בבריאה הוא בארץ. ואח"כ הסתכלנו בכל חלקיה, וראינו העפר והמים שניהם דומם, ומצאנו הבהמות בלתי מדברים; ולא נשאר כי אם האדם...

הודיענו אלקינו על יד נביאיו, שהוא שם לאדם יתרון על כל בראיו, כאמרו (שם שם כ"ח) וירדו בדגת הים וגומר... ושהוא נתן לו יכולת לעבדו, ושם אותה לפניו והשליטו עליה. ושם הבחירה ברשותו, וצוהו שיבחר בטוב, כאשר אמר (דברים ל' י"ט) ראה נתתי לפניך היום את החיים... ואם יחשוב חושב, כי אשר נתן לו היתרון הוא דבר זולת האדם, יראנו אלה המעלות או קצתם לזולתו, וזה מה שלא ימצאהו

Customary practice and construction place the most honoured element in the centre of the elements that are not as honoured. We will begin from the smallest things and note that a grain kernel is in the middle of all of the leaves – this is because the kernel is more honoured than they are, for the plant's characteristics stem from it... And the yolk of an egg is in the centre, for the chick comes from there. And the human heart is in the middle of his chest because it is the dwelling of the spirit and of natural warmth... And as we see this apply to most things, and I have seen that the Earth is in the centre of the heavens, with the spheres revolving about it on all sides, this validates for us that the Earth is the goal of Creation. We then look at all of the Earth's elements, and see that the dirt and water are silent, and the animals cannot communicate [abstract thought], and all that remains is Man...

6. Maharal, Gur Aryeh to Bereishit 6:16

והנך תרי לישני דב"ר, לחדא לישנא עדיף למטה מפני שהבעל חי מקבל השתנות יותר מן קול ורעש המים שבאים בשטף על התיבה, ויותר טוב לבהמה למטה. ולאידך לישנא - למעלה עדיף, כי הליחות נדבקים למטה בתיבה, בפרט כאשר הם רותחים. אבל לעולם האמצעי יותר טוב לשמירה, כמו הלב שהוא נתון באמצע האדם לשמירה...

Within the two texts in Bereishit Rabbah, in one edition it is better to be below because living things are more affected by the sound and noise of the water flooding on to the boat, and it would be better for beasts to be below. Per the other edition, it is better to be above, for the moisture clings below to the boat, especially when the water is hot. But the middle is always better protected, like the heart which is protected in the middle of the person.

7. Rabbi Samson Raphael Hirsch, Horeb 454

The body should be subservient to the mind. From this point of view the ideal quality of the body would be utter dependence on the mind and a kind of quiescent neutrality... Bearing in mind this function of the body and also the fact that the physical structure of man is largely influenced by the kind of food he consumes, one might come to the conclusion that vegetable food is the most preferable, as plants are the most passive substance; and indeed, we find that in Jewish law all vegetables are permitted for food, without discrimination. Next in order of desirability as human food would come those animals which are herbivorous and therefore nearer the vegetable world.

A Self-Made Boat

8. Midrash, Bereishit Rabbah 31:14c

"תעשה" - אף היא היתה מסייעת את עצמה.

"You shall make it" – She also aided, herself.

9. Talmud, Shabbat 104a

מאי דכתיב אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן, בא ליטמא - פותחין לו, בא ליטהר - מסייעים אותו.

What is the meaning of Mishlei 3:34, "For the scorners He will scorn, and to the humble He will show favour"? One who seeks impurity will be given the opportunity; one who seeks purity will be assisted.

10. Shemot 25:31, Shemot 37:17, Bamidbar 8:4

וַעֲשִׂיתָ מְנֹרֶת זָהָב טָהוֹר מִקְשֵׁה תַעֲשֶׂה הַמְּנֹרֶה יֵרָכֶה וְקַנֵּה גְבִיעֵיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנֶה יְהִיוּ:

וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּנֹרֶה זָהָב טָהוֹר מִקְשֵׁה עֲשֶׂה אֶת־הַמְּנֹרֶה יֵרָכֶה וְקַנֵּה גְבִיעֵיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנֶה הֵיוּ:

וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרֶה מִקְשֵׁה זָהָב עַד־יֵרָכֶה עַד־פְּרָחֶיהָ מִקְשֵׁה הוּא כַּמְרָאָה אֲשֶׁר הִרְאָה ד' אֶת־מֹשֶׁה כִּן עֲשֶׂה אֶת־הַמְּנֹרֶה:

And you shall make a menorah of pure gold, a unit the menorah shall be made, its trunk, its branch, its goblets, its disks and its flowers shall be from it.

And he made the menorah of pure gold, a unit he made the menorah, its trunk, its branch, its goblets, its discs and its flowers from it.

And this is the creation of the menorah, a unit of gold, to its trunk, to its flower, a unit, like the vision Gd showed Moshe, so he [He?] made the menorah.

11. Midrash, Bamidbar Rabbah 15:4

את מוצא שנתקשה משה במעשה המנורה יותר מכל כלי המשכן, עד שהראהו הקב"ה באצבע...

- "וזה מעשה המנורה מקשה זהב" כלומר מה קשה היא לעשות!
- שהרבה יגע בה משה, כיון שנתקשה אמר לו הקב"ה למשה טול ככר זהב והשליכו לאור והוציאהו והיא מעצמה נעשית שנאמר "וכפתוריה ופרחיה גביעיה וקניה ממנה היו".
- מכה בפטיש ומעצמה נעשית. לכך הוא אומר "מקשה תיעשה" מלא יו"ד כתיב, ולא כתיב "תעשה", כלומר מעצמה תיעשה.
- נטל משה את הככר והשליכו לאור. אמר משה רבש"ע הרי ככר בתוך האש כשם שאתה רוצה כן תעשה! מיד יצתה המנורה עשויה כתקנה. לפיכך כתיב "כמראה אשר הראה ד' את משה, כן עשה משה את המנורה" אין כתיב כאן אלא "כן עשה" סתם. ומי עשה? הקב"ה.

Moshe had more difficulty with creation of the menorah than with all of the other implements of the Mishkan (Tabernacle), until G-d pointed 'with a finger'...

- "And this is the creation of the menorah, a unit (*mikshah*) of gold", as if to say, "How hard (*mah kashah*) this is to create!"
- For Moshe strained a great deal with it, and when it was difficult, Gd told Moshe, "Take a a measure of gold and throw it into the fire." He took it out, and the menorah was made on its own, as the verse says, "And its discs and its flowers, its goblets and its branches were from it."
- He struck it with a hammer, and the menorah was made on its own. Therefore it says *mikshah teiaseh* full (meaning "it shall be made", as though written with a י), instead of saying *taaseh* (meaning "you shall make", written without a י), meaning, it was made on its own.
- Moshe took the measure [of gold] and threw it into the fire. Moshe said, "Master of the Universe! The measure is in the fire, do as You will!" Immediately, the menorah emerged, properly formed. Thus it is written not, "As Gd showed Moshe, so Moshe made the menorah," but rather, "so He made." Who made it? Gd.